

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 271/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] zastúpených advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátska kancelária, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 5 ods. 2 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 11/2020 a jeho uznesením z 27. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Argumentácia ústavnej sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody

██████████ (ďalej len ako „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 5 ods. 2 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom (ďalej len „dohovor“) Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 11/2020 a jeho uznesením z 27. februára 2020.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície v Trnave č. k. KRP-99/1-VYS-TT-2020 z 13. februára 2020 bolo proti sťažovateľom vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa ustanovenia § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) v spojení s ustanovením § 138 písm. i) a j) Trestného zákona.

3. Uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Tp 23/2020 zo 16. februára 2020 boli sťažovatelia vzatí do väzby z dôvodu podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. Uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 11/2020 z 27. februára 2020 bola sťažnosť podaná sťažovateľmi proti uzneseniu okresného súdu zamietnutá.

5. Podľa názoru sťažovateľov krajský súd pri svojom rozhodovaní porušil čl. 17 ods. 2 a 5, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy, ale tiež čl. 5 ods. 2 a 4, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Za základ ústavnej sťažnosti považujú sťažovatelia správne posúdenie otázky, či návrh na ich vzatie do väzby podal vecne a miestne príslušný prokurátor, ako aj to, aký to má dopad na obmedzenie ich osobnej slobody.

7. Okresný súd sa s touto námietkou obhajoby vysporiadal s poukazom na to, že je príslušný pre celý obvod krajského súdu, a preto vecne príslušná je každá okresná prokuratúra v obvode Trnavského kraja, teda aj Okresná prokuratúra Galanta, ktorá návrh na vzatie sťažovateľov do väzby podala.

8. Rovnaké stanovisko zaujal aj krajský súd, ktorý sa zamerlal na vysvetlenie ustanovenia § 46 ods. 6 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), od ktorého však sťažovatelia svoju argumentáciu vôbec neodvíjali. Takýto výklad nemá oporu v zákone, súdy nemôžu zamieňať pojmy obvod a sídlo, ako to urobil krajský súd.

9. Podľa ustanovenia § 46 ods. 8 zákona o prokuratúre vecná a miestna príslušnosť prokurátorov uvedených v odsekoch 1 až 6 v konaní pred súdmi a v trestnom konaní sa určuje podľa príslušnosti súdov, ak v odsekoch 7, 9 a 10 nie je ustanovené inak alebo podľa § 51 nebolo určené inak.

10. Podľa ustanovenia § 46 ods. 5 zákona o prokuratúre na konanie pred okresným súdom je príslušný okresný prokurátor a v rozsahu nim určenom jemu podriadení prokurátori, ak v odsekoch 6 a 7 nie je ustanovené inak.

11. Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“) okresným súdom v sídle krajského súdu na účely trestného konania sa rozumie okresný súd, ktorý je príslušný na trestné konanie o zákonom ustanovených veciach.

12. Podľa ustanovenia § 7 ods. 2 písm. b) zákona o sídlach a obvodoch súdov okresným súdom v sídle krajského súdu na účely trestného konania pre obvod krajského súdu je okresný súd.

13. Citované ustanovenie § 7 ods. 2 písm. b) zákona o sídlach a obvodoch súdov platí aj pre prokuratúru a vyplýva z neho celkom jednoznačne príslušnosť Okresnej prokuratúry Trnava a jej prokurátorov pre danú trestnú vec, a teda aj na podanie návrhu na vzatie sťažovateľov do väzby.

14. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o sídlach a obvodoch súdov sídlom krajského súdu je mesto Trnava.

15. Ak teda hovoríme o príslušnej prokuratúre, musí ísť o prokuratúru v sídle krajského súdu, teda o prokuratúru v meste Trnava, pretože podľa ustanovenia § 39 ods. 2 zákona o prokuratúre sídla a územné obvody ostatných prokuratúr sa zhodujú so sídlami a územnými obvody príslušných súdov, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Príslušnosť prokurátorov sa určuje podľa príslušnosti súdov, teda podľa ustanovení § 13 až § 24 Trestného poriadku (na čo odkazuje v poznámke aj ustanovenie § 46 ods. 8 zákona o prokuratúre), čo znamená, že jediným logickým výkladom týchto ustanovení je, že pre celý obvod krajského súdu je príslušná v zákonom ustanovených veciach Okresná prokuratúra Trnava a jej prokurátori. Z uvedených ustanovení nie je možné dospieť k inému záveru.

17. Aplikačná prax tento názor plne rešpektuje a krajské prokuratúry udeľujú v obdobných prípadoch výnimky podľa ustanovenia § 51 zákona o prokuratúre (o čo sa pokúsila aj Krajská prokuratúra v Trnave v tejto veci, ale až po podaní návrhu na vzatie sťažovateľov do väzby a po uplynutí zákonnej lehoty na obmedzenie osobnej slobody, teda po 14.45 h, resp. 14.55 h dňa 14. februára 2020.

18. Navyše, vzniká ďalšia sporná situácia, keď Krajská prokuratúra v Trnave postupom podľa ustanovenia § 51 zákona o prokuratúre určí výnimku, teda príslušnosť konkrétnej prokuratúry dňom 15. februára 2020, ale konania o návrhu sťažovateľov na vzatie do väzby sa pred okresným súdom 16. februára 2020 zúčastní prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave, teda opäť nepríslušný prokurátor. V dôsledku týchto skutočností formálne predpoklady vzatia sťažovateľov do väzby neboli splnené.

19. Sťažovatelia uvádzajú, že je neprípustné rozširovať možnosti obmedzenia osobnej slobody rozširujúcim výkladom viacerých ustanovení Trestného poriadku. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Väzba ako opatrenie pozbavujúce osobnej slobody musí byť vykonaná spôsobom poskytujúcim obvinenému základné procesné záruky proti svojvoľnému postupu

dotknutých orgánov. Postup zvolený krajským súdom uvedené požiadavky nespĺňa a je s nimi v zásadnom rozpore.

20. Sťažovatelia požadujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Konaním Krajského súdu v Trnave v trestnej veci sťažovateľov vedenej na Krajskom súde v Trnave pod č.k. 6Tpo/11/2020, v súvislosti s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 6Tpo/11/2020 zo dňa 27.2.2020, došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľov na osobnú slobodu podľa článkov 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a článku 5 ods. 2, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 6Tpo/11/2020 zo dňa 27.2.2020 sa zrušuje.“

21. Sťažovatelia požadujú ďalej prednostné vybavenie ústavnej sťažnosti a súhlasia s upustením od ústneho pojednávania. Zároveň sa domáhajú náhrady trov právneho zastúpenia advokátom v sume 450,24 €.

II.

Skutkový stav veci

22. Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 9 Tp 23/2020 zo 16. februára 2020 vyplýva, že ním boli sťažovatelia vzatí do väzby s účinnosťou od 12. februára 2020 o 14.55 h, resp. o 14.45 h, a to z dôvodu podľa § 80 ods. 1 písm. b) a ods. 2, resp. § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku.

Podľa konštatovania okresného súdu sudca nariadil výsluch sťažovateľov na 16. február 2020, o čom 15. februára 2020 upovedomil prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave, sťažovateľov a ich obhajcov. Obhajca sťažovateľov pri výsluchu namietol, že návrh na vzatie sťažovateľov do väzby nepodal vecne a miestne príslušný prokurátor, v dôsledku čoho žiadal, aby boli sťažovatelia prepustení zo zadržania.

Podľa názoru okresného súdu, keďže okresný súd je v predmetnej trestnej veci príslušný pre celý obvod krajského súdu v Trnave, je vecne príslušná každá okresná prokuratúra v obvode Trnavského kraja, pričom práve Okresná prokuratúra Galanta je tou prokuratúrou, v obvode ktorej bol činný prokurátor v danej trestnej veci (trestný čin mal byť spáchaný v mestách Galanta, Sered' a Šaľa). Preto návrh na vzatie do väzby podaný Okresnou prokuratúrou Galanta súdu netrpí takou vadou, ktorá by odôvodňovala prepustenie sťažovateľov na slobodu v dôsledku nedodržania lehoty 48 hodín počítanej od zadržania sťažovateľov na podanie návrhu na ich vzatie do väzby.

23. Z uznesenia krajského súdu č. k. 6 Tpo 11/2020-65 z 27. februára 2020 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľmi (ako aj ďalším obvineným [REDACTED] [REDACTED]) proti uzneseniu okresného súdu č. k. 9 Tp 23/2020-33 zo 16. februára 2020 o vzatí do väzby.

Podľa názoru krajského súdu právny názor sťažovateľov, podľa ktorého návrh na vzatie do väzby mohla právne účinným spôsobom podať len Okresná prokuratúra Trnava, z ustanovení § 46 ods. 5, 6, 7 a 8 zákona o prokuratúre nevyplýva. Primárne je na konanie pred okresným súdom v prvom stupni vecne príslušný okresný prokurátor a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori. Výnimku z tejto všeobecnej vecnej príslušnosti okresnej prokuratúry na konanie v prvom stupni pred okresným súdom upravuje ustanovenie § 46 ods. 6 zákona o prokuratúre vo vzťahu ku konaniu v prvom stupni pred súdom s pôsobnosťou podľa osobitného predpisu. Výnimku upravuje tak, že na konanie je príslušný okresný prokurátor a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori okresnej prokuratúry, ktorá má rovnaké sídlo ako súd s pôsobnosťou podľa osobitného predpisu. Konanie v prvom stupni pred súdom s pôsobnosťou podľa osobitného predpisu je definované v zákone o prokuratúre odkazom v poznámke pod čiarou, pričom odkaz na osobitný predpis smeruje výhradne na ustanovenie § 16 ods. 2 Trestného poriadku, ktoré upravuje vecnú príslušnosť okresného súdu vo vzťahu k trestným činom vojakov a trom vybraným druhom trestných činov zaradených v desiatej hlave osobitnej časti Trestného zákona (trestné činy proti brannosti, proti civilnej službe, proti službe v ozbrojených silách a proti obrane vlasti). Z toho je zjavné, že pokiaľ ide o ustanovenie § 46 ods. 6 zákona o prokuratúre, toto upravuje výnimku z vecnej príslušnosti prokurátora

na konanie v prvom stupni výlučne len vo vzťahu k trestným činom vojakov a trom vybraným druhom trestných činov. Výnimka sa teda netýka trestných činov uvedených v ustanovení § 16 ods. 1 Trestného poriadku [teda prípadov vecnej príslušnosti okresného súdu v sídle krajského súdu, ktorý vykonáva v prvom stupni konanie a) o obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov, alebo b) ak bol skutok spáchaný organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou (pozn.)]. Ak by zákonodarca mal takýto úmysel, zaradil by v zákone o prokuratúre do odkazu v poznámke pod čiarou aj ustanovenie § 16 ods. 1 Trestného poriadku. Inými slovami, ak ide o konanie podľa § 16 ods. 1 v spojení s § 24 ods. 2 Trestného poriadku, na vykonávanie úkonov v prípravnom konaní nie je vecne príslušný prokurátor určený podľa § 46 ods. 6 zákona o prokuratúre, ale prokurátor určený podľa ustanovenia § 46 ods. 5 zákona o prokuratúre, ktorým je okresný prokurátor (a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori) ktorejkoľvek z okresných prokuratúr nachádzajúcich sa v územnom obvode príslušného krajského súdu. Preto prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta bol vecne a aj miestne príslušný na vykonávanie úkonov v tejto trestnej veci v prípravnom konaní.

Nedôvodná je aj námietka sťažovateľov, podľa ktorej pri výsluchu pred sudcom okresného súdu vystupoval nepríslušný prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave. Podľa ustanovenia § 51 ods. 1 zákona o prokuratúre môže generálny prokurátor a v rozsahu svojej pôsobnosti aj krajský prokurátor určiť výnimky z ustanovení § 46 až § 50 zákona o prokuratúre. Z opatrenia krajského prokurátora v Trnave z 15. februára 2020 vyplýva, že využil toto oprávnenie a poveril prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave ako vecne a miestne príslušného na vykonávanie úkonov trestného konania v tejto trestnej veci. Predmetné opatrenie bolo okresnému súdu predložené už na začiatku výsluchu sťažovateľov. Preto prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave bol vecne a miestne príslušný na vykonávanie úkonov trestného konania v tejto trestnej veci.

Krajský súd považuje za potrebné dodať, že aj keby návrh na vzatie sťažovateľov do väzby podal vecne nepríslušný prokurátor (o čo však v tejto veci nešlo), je otázne, či by to malo vyvolať také účinky, aké predostrela obhajoba v podanom riadnom opravnom prostriedku. Z pohľadu zákonnosti rozhodovania o väzbe je totiž viac ako príslušnosť

prokurátora kľúčový fakt, že o väzbe sťažovateľov rozhodol vecne a miestne príslušný sudca pre prípravné konanie.

III.

Relevantná právna úprava

24. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

25. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

26. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

27. Jadrom podanej ústavnej sťažnosti je právny názor sťažovateľov, podľa ktorého návrh na ich vzatie do väzby podal vecne a miestne nepríslušný prokurátor, čo zakladá nemožnosť toho, aby takémuto návrhu bolo všeobecným súdom vyhovené. Sťažovatelia pritom vychádzajú z ustanovenia § 46 ods. 8 zákona o prokuratúre v spojení s ustanoveniami § 13 až § 24 Trestného poriadku. V konečnom dôsledku to podľa sťažovateľov znamená, že pre celý obvod krajského súdu je príslušná v zákonom ustanovených veciach Okresná prokuratúra Trnava a jej prokurátori. Aplikáčna prax podľa sťažovateľov tento názor plne rešpektuje. Preto návrh na vzatie do väzby podaný Okresnou prokuratúrou Galanta nebol spôsobilý privodiť uvalenie väzby na sťažovateľov. Právny názor krajského súdu, ktorý sa odvíja od ustanovenia § 46 ods. 6 zákona o prokuratúre (na ktorý sťažovatelia vôbec nepoukazovali), nemá oporu v zákone, lebo všeobecné súdy nemôžu zamieňať pojmy obvod a sídlo, ako to urobil krajský súd.

28. Podľa názoru krajského súdu primárne je na konanie pred okresným súdom v prvom stupni vecne príslušný okresný prokurátor a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori. Výnimku z tejto všeobecnej vecnej príslušnosti okresnej prokuratúry na konanie v prvom stupni pred okresným súdom upravuje ustanovenie § 46 ods. 6 zákona o prokuratúre vo vzťahu ku konaniu v prvom stupni pred súdom s pôsobnosťou podľa osobitného predpisu, a to tak, že na konanie je príslušný okresný prokurátor (a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori), ktorý má rovnaké sídlo ako súd s pôsobnosťou podľa osobitného predpisu. Konanie v prvom stupni pred súdom s pôsobnosťou podľa osobitného predpisu je definované v zákone o prokuratúre odkazom v poznámke pod čiarou, ktorý smeruje výhradne na ustanovenie § 16 ods. 2 Trestného poriadku upravujúce vecnú príslušnosť okresného súdu vo vzťahu k trestným činom vojakov a trom vybraným druhom trestných činov zaradených v desiatej hlave osobitnej časti Trestného zákona (trestné činy proti brannosti, proti civilnej službe, proti službe v ozbrojených silách a proti obrane vlasti). Výnimka sa teda netýka trestných činov uvedených v ustanovení § 16 ods. 1 Trestného poriadku. Ak by zákonodarca mal úmysel zaradiť medzi výnimky aj trestné činy uvedené v ustanovení § 16 ods. 1 Trestného poriadku, zaradil by v zákone o prokuratúre do odkazu

v poznámke pod čiarou aj ustanovenie § 16 ods. 1 Trestného poriadku. V konečnom dôsledku preto platí, že ak ide o konanie podľa ustanovenia § 16 ods. 1 v spojení s ustanovením § 24 ods. 2 Trestného poriadku, na vykonávanie úkonov v prípravnom konaní nie je vecne príslušný prokurátor podľa ustanovenia § 46 ods. 6, ale prokurátor určený podľa ustanovenia § 46 ods. 5 zákona o prokuratúre, ktorým je okresný prokurátor (resp. v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori) ktorejkoľvek okresnej prokuratúry v územnom obvode príslušného krajského súdu. Preto prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta bol vecne a aj mieste príslušný na vykonávanie úkonov v tejto trestnej veci v prípravnom konaní. Nedôvodná je aj námietka sťažovateľov, podľa ktorej pri výsluchu pred sudcom okresného súdu vystupoval nepríslušný prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave, lebo v danom prípade sa postupovalo v zmysle ustanovenia § 51 ods. 1 zákona o prokuratúre. Krajský súd považuje tiež za potrebné dodať, že aj keby bol návrh na vzatie sťažovateľov do väzby podaný vecne nepríslušným prokurátorom, je otázne, či by to malo vyvolať účinky tvrdené sťažovateľmi. Z pohľadu zákonnosti rozhodovania o väzbe je totiž viac ako príslušnosť prokurátora kľúčový fakt, že o väzbe rozhodol vecne a miestne príslušný sudca pre prípravné konanie.

29. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

30. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

31. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať

ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

32. Podľa názoru ústavného súdu sú závery krajského súdu dostatočné a presvedčivé. V nijakom prípade sa nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Samotná skutočnosť, že sťažovatelia majú na vec odlišný názor, nezakladá bez ďalšieho porušenie ich označených práv.

33. Ústavný súd považuje za podstatné, že argumentácia uplatnená sťažovateľmi sa nejaví ako dostatočná a presvedčivá. Na rozdiel od právneho názoru krajského súdu odvíjajúceho sa od ustanovenia § 46 ods. 6 zákona o prokuratúre sťažovatelia vychádzajú z ustanovenia § 46 ods. 8 zákona o prokuratúre. Na podporu vlastného právneho názoru poukazujú na ustálenú prax všeobecných súdov a prokuratúr, ktorú však konkrétne nijako neoznačili a nedoložili. Právnomu názoru krajského súdu oponujú jedinou vetou, podľa ktorej nemožno zamieňať pojmy obvod a sídlo, ako to mal urobiť krajský súd. Ústavný súd k tomu poznamenáva, že bez ďalšieho bližšieho vysvetlenia sa z argumentácie krajského súdu nedá vyvodiť, že by tento zamieňal pojmy obvod a sídlo, a to tým viac, že dotknuté zákonné ustanovenia dávajú otázku obvodu a sídla príslušných súdov s otázkou príslušnosti prokuratúr do úzkej vzájomnej súvislosti.

34. Za podstatnú treba podľa názoru ústavného súdu považovať aj tú skutočnosť, že sťažovatelia vôbec nijako konkrétne nereagujú na argument krajského súdu,

podľa ktorého je otázne, či by podanie návrhu na vzatie do väzby podané nepríslušným prokurátorom malo vyvolať účinky tvrdené sťažovateľmi (teda, že takémuto návrhu na vzatie do väzby nemožno vyhovieť). Rozhodujúce je totiž podľa krajského súdu, či o väzbe rozhodol vecne a miestne príslušný sudca pre prípravné konanie (nie teda to, či návrh na vzatie do väzby podal vecne a miestne príslušný prokurátor). Inými slovami, podľa názoru krajského súdu hlavná sťažnostná námietka (podanie návrhu na vzatie sťažovateľov do väzby nepríslušným prokurátorom) je pre rozhodovanie o väzbe irelevantná. Podstatné má totiž byť len to, či o väzbe rozhodol vecne a miestne príslušný všeobecný súd, resp. sudca pre prípravné konanie.

35. Uvedenú alternatívnu argumentáciu krajského súdu ponechali sťažovatelia bez povšimnutia a nijako na ňu v ústavnej sťažnosti nereagovali. Za danej situácie ústavný súd nemá dostatok argumentačných podkladov zo strany sťažovateľov, ktoré by vyvracali alebo aspoň spochybňovali právny záver krajského súdu. Nie je úlohou ústavného súdu „domýšľať si“ namiesto sťažovateľov prípadné možné protiargumenty spôsobilé spochybniť, resp. vyvrátiť právny názor krajského súdu o irelevantnosti otázky, či návrh na vzatie sťažovateľov do väzby bol podaný vecne a miestne príslušným prokurátorom.

36. Námietku porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 dohovoru treba považovať za zjavne neopodstatnenú aj z iných pohľadov.

37. Ústavná sťažnosť smeruje proti uzneseniu krajského súdu, ktorý súhlasil so vzatím sťažovateľov do väzby. Smeruje teda proti takému uzneseniu, ktorým sa rozhodovalo o väzbe (konkrétne o vzatí do väzby).

38. Tak ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 dohovoru sú *ratione materiae* spravidla súčasťou rozhodovania vo veci samej. V prípade rozhodovania o väzbe (o vzatí do väzby) práva z týchto ustanovení vyplývajúce však treba považovať za súčasť čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru. Možnosť porušenia uvedených článkov ústavy a dohovoru v konaní o väzbe preto neprichádza do úvahy už na prvý pohľad (III. ÚS 646/2017, II. ÚS 111/2018, II. ÚS 564/2018).

39. Podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru každý, kto je zatknutý, musí byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, oboznámený s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

40. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti je celkom nepochybné, že žiadne z práv chránených týmto ustanovením nebolo v danom prípade podľa tvrdení sťažovateľov porušené. Preto je prima facie vylúčené, aby v danom prípade došlo k porušeniu čl. 5 ods. 2 dohovoru.

41. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu